

Renata Popelářová

DOMÁCÍ ZVĚROLÉKAŘ

PRO MAJITELE
A CHOVATELE
PSŮ A KOČEK

Renata Popelářová

DOMÁCÍ ZVĚROLÉKAŘ

PRO MAJITELE
A CHOVATELE
PSŮ A KOČEK

 GRADA®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

MVDr. Renata Popelářová

DOMÁCÍ ZVĚROLÉKAŘ PRO MAJITELE A CHOVATELE PSŮ A KOČEK

© Grada Publishing, a.s., 2011

Fotografie MVDr. Daniel Popelář

Cover Photo © fotobanka allphoto, 2011

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 4462. publikaci

Odpovědný redaktor Mgr. Luděk Neužil

Sazba a zlom Antonín Plicka

Počet stran 128

1. vydání, Praha 2011

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění ale nevyplývají pro autory ani pro nakladatelství žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-247-3827-7 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-7533-3 (elektronická verze ve formátu PDF)

Obsah

Úvod	7
1 Máme psa	9
První rok	10
A co dospělý pes?	15
2 Máme kočku	19
První rok kotěte	19
A co dospělá kočka?	23
3 Proč očkovat a bojovat proti parazitům?	25
Infekční nemoci	25
Vnější parazité	33
Vnitřní parazité	41
4 Časté potíže – co dělat	45
Zvracení	46
Průjem	49
Zácpa	51
Kašel	53
Onemocnění srdce	54
Zánět spojivek	55
Poranění oka	56
Zánět zevního zvukovodu	57
Zubní kámen a parodontitida	59
Neprůchodnost močové trubice	61
Zánět močového měchýře	63
Močové kameny	64
Akutní selhání ledvin	66
Chronické selhání ledvin	68
Atopický ekzém	70
Akutní mokvavý zánět kůže (hot-spot)	72
Zánět chlupových váčků (folikulitida)	74
Zánět análních žlázek	77

Falešná březost	79
Hnisavý zánět dělohy (pyometra)	81
Nádory mléčné žlázy	83
Epilepsie	84
Artróza	86
Dysplazie	88
Pokousání	89
Bodnutí hmyzu	91
Uštknutí zmijí	92
Popálení nebo opaření	93
Podchlazení	94
Přehřátí	96
Křeče	97
Úraz	99
Otravy	101
Obezita	105
5 Co mít doma	109
6 Základní úkony	111
Závěr	117
Rejstřík	121

Úvod

Tato kniha se vám snaží nastínit nejčastější zdravotní problémy psů a koček, a tam, kde to je možné, uvádí vhodné a v praxi ověřené domácí ošetření na počátku nemoci, aby nedošlo k prodlení. Rady v ní uvedené nejsou v žádném případě alternativou řádného veterinárního vyšetření a ošetření. U každého pacienta je nutné postupovat individuálně, proto je možné, že u vašeho zvířete zvolí ošetřující lékař jiný postup či interval zákroku.

1 Máme psa

Než něco takového prohlásíte, zamyslete se nad tím, zda si psa vůbec pořizovat, a pokud ano, tak jaké plemeno. Vezměte do úvahy zejména tyto skutečnosti **pro následujících 10–15 let vašeho života**:

- **Pes potřebuje 3–4krát denně venčit a nejméně hodinu denně vaši pozornost**, ať už formou společné procházky nebo hry. Zahrada je z pohledu psa jen větší voliéra a pobyt na ní ho neuspokojí.
- **Musíte mu zajistit péči po dobu své dovolené nebo ho brát s sebou.**
- **Bude vás něco stát** – a to něco je takřka přímo úměrné jeho velikosti, „provoz“ dogy je 6–7krát dražší než náklady na jezevčíka. Před pořízením psa si udělejte jednoduchou kalkulaci, na kolik vás ročně přijde krmivo, pochoutky, očkování, odčervení, ochrana proti blechám, poplatky městu atd., a dospějete k zajímavé částce, kterou budete muset ve svém rozpočtu každý rok najít. Plus rezerva na mimořádné situace, jako je úraz nebo onemocnění, která by se měla pohybovat v řádu několika tisíc korun pro případ urgentní operace a/nebo hospitalizace.

Během této doby budou vaše děti, které si psa tak přály, již dávno na studiích nebo se naopak vaše dosud bezdětné vztahy rozšíří o batolata. A pes tu bude stále s vámi.

Máte-li jasno, že psa chcete, začněte vybírat, ovšem **nevybírejte takového, jaký se vám líbí, ale jaký se hodí k životnímu stylu vaší rodiny**: ostrý hlídač není vhodný k malým dětem nebo k rodině, která mívá často návštěvy, velký pes bude na obtíž nadšeným cestovatelům, kteří využívají veřejnou dopravu (zkusili jste naložit padesátikilové ne-spolupracující tělo do vlaku na malém nádraží?), buldok bude trpět u neúnavných turistů a border kolie zase u peciválů, ostrážitý špic vám svým štěkotem znepřátelí celý panelák, jezevčík se nedožije vysokého věku v pátém patře bez výtlahu... Až když si ujasníte, jaký společník vám bude svým založením vyhovovat, pak teprve otevírejte atlas psů. Neboť jde skutečně o společníka, člena rodiny, podobně jako je partner či partnerka – s těmi se ale můžete v případě neshody rozejít, kdežto psa se, nejste-li asociál vyhazující nepohodlné zvíře někde na parkovišti či v lese, zbavíte jen velmi těžko.

Při výběru plemene si také uvědomte, že **každý pes má geneticky dané vlastnosti, které nezměníte ani sebedůkladnější výchovou**. Pracovní plemena chtějí pracovat, lovecká zase honit zvěř, norníci hrabat nory, hlídači hlídat. Nevezmete-li toto v potaz, roztomilé štěňátko se časem změní na noční můru a nebude to jeho vina.

V každém případě doporučuji konzultaci buď s kovaným pejskařem nebo s veterinárním lékařem. Zatímco vy řešíte, zda koupit kytičkovaný pelíšek, oni vidí dál a mohou vás upozornit na praktické věci.

A v jaké domácnosti by pes určitě skončit neměl? V takové, kde bude zavřený sám v bytě nebo voliře déle jak sedm hodin. Pes je smečkový tvor a samotu snáší velmi těžce.

Pozor na nákup tzv. bezpapíráčků, tj. čistokrevných psů, kteří nemají průkaz původu, a jsou proto o něco levnější. Chcete-li čistokrevné štěně, připlaťte si na průkazové, zejména nemáte-li s daným plemenem zkušenosti. Jinak se vám může stát, že zaplatíte několik tisíc za zvíře, které byste měli dostat zadarmo i s děkovným dopisem. (Ve veterinárních ordinacích by vám mohli vyprávět o pětikilových čivavách nebo slepých štěňatech předaných v podvečer na zastávce metra.)

V každém případě je vhodné mít doklad o nákupu štěněte, kde bude uvedena nejen částka, ale také prohlášení, že zvíře nemá žádné vrozené vady. Pokud se totiž později ukáže, že má, můžete žádat slevu z kupní ceny. Ale pozor, chovatelské stanice mívají ve smlouvě zakotveno, že vám v takovém případě poskytnou „naturální“ náhradu, tj. nové štěně. Což pro většinu lidí žádná výhoda není. Smlouvu si vždy dobře pročtěte a podle potřeby si vyžádejte změnu.

První rok

O tom, jak se starat o ten roztomilý malý uzlíček, který vám kníká u postele, se rozepisují desítky knih. Podívejme se na péči o zdravého (!) psa z veterinárního hlediska – co je skutečně důležité?

Očkování (vakcinace)

Bez řádného očkování se může stát, že se štěně prvních narozenin ani nedožije. Naštěstí je mezi chovateli psů tato skutečnost už dobře známá

a proočkovanost psí populace se každým rokem zvyšuje. Kdy a proti čemu je nutné očkovat?

Psi jsou nejvíce ohroženi parvovirózou, psinkou, infekční hepatitidou a leptospirozou. Tyto nemoci jsou vysoce nakažlivé a velmi často končí úhynem pacienta. Ti, co přežijí, mívají doživotní následky. Léčba nemocných psů je nesmírně náročná a nákladná. Náklady na očkování jsou srovnání s tím zanedbatelné. (Více v kapitole Infekční nemoci.)

Základní vakcinace proti výše uvedeným chorobám se obvykle provádí ve věku 8–9 týdnů s revakcinací za čtyři týdny, tj. ve věku 12–13 týdnů. Někteří chovatelé nechávají vakcinovat štěňata ve 4.–6. týdnu života proti psince a parvovíroze. Na základní vakcinaci to ale nemá vliv. (Takové štěně je tedy naočkováno třikrát.)

Plná ochrana štěněte se dostaví zhruba týden po druhé dávce základní vakcinace, **tj. ve 13. týdnu věku.** Do té doby je vhodnější nechodit s ním na místa, kde se může potkat s nenaočkovánými psy.

**Každý pes musí být ze zákona naočkován
proti vzteklině do 6 měsíců stáří!**

Kromě základní vakcinace můžete požádat o očkování proti dalším infekčním nemocem, jako jsou borelióza, tetanus, plísňový zánět kůže apod. Tato očkování by ale vždy měla vyplývat z aktuální nakažové situace, proto je namístě konzultace s veterinárním lékařem o jeho vhodnosti.

Odčervení

Štěně je nutné v prvním roce odčervovat **do tří měsíců stáří každé dva týdny, do půl roku věku každý měsíc (tj. 2., 4., 6., 8., 10., 12., 16., 20. a 24. týden).** Všechna štěňata se rodí nakažená škrkavkami a do půl roku věku vylučují jejich vajíčka trusem. Proto je nutné v tomto období nejen pravidelně odčervovat, ale také po svém štěněti trus uklízet, aby nedocházelo k zamořování půdy. Vajíčka škrkavek jsou nesmírně odolná a přežívají i v extrémních podmínkách několik týdnů. Dokáží pak nakazit nejen psa, ale i dítě, které si před jídlem neumyje ruce.

Řádné odčervování nového štěněte by mělo být vaší první starostí, zejména má-li trvale velké břicho. Pokud to opominete, může dojít až k ucpaní střev a následnému úhynu. Nespolehejte na to, že původní majitel odčervoval, jak se patří. Většina štěňat dostane odčervující prostředek jednou, a někdy ani to ne.

Péče o srst

Je-li to nutné z hygienických důvodů, můžete vykoupat i malé štěně – zejména, pokud strávilo dosavadní život někde v chlívků a/nebo je zablášené. Použijte antiparazitární šampon a po koupeli štěně důkladně osušte a dokud opravdu neproschne, nepouštějte je ven, aby neproštydlo.

A jak často psa v prvním roce koupat? Příliš často koupaná kůže se vysušuje a stává se citlivější k možné infekci. Koupejte, až když je srst mastná. Vždy k tomu používejte psí kosmetiku, ta lidská, byť sebedražší, může vyvolat alergickou reakci.

Velmi důležité je pravidelné pročesávání srsti, neboť se při něm promasíruje kůže, odstraní odumřelé chlupy a rovnoměrně rozdělí kožní maz, který chrání srst před nepohodou počasí. Zároveň zjistíte, zda pes nemá parazity nebo zda u něj nezačíná nějaké kožní onemocnění.

Péče o oči

Oči každý den vytřete převařenou vodou nebo očními kapkami určenými pro lidi. I psí oko slzí, a pokud se slzy nestačí odvést do dutiny nosní (nadměrná tvorba, zúžený slzovod), dostávají se na srst okolo očí. U psů s bílou srstí se vytvoří červené „brýle“, neboť v slzách je obsažena látka, která se na světle zbarví do červena. (U psů s barevnou srstí také, ale na hnědé nebo černé srsti není vidět.) V takovém případě používejte speciální čistič okolí očí, neboť barva se vsákne do kožního mazu, který voda nebo oční kapky odstranit nedokáží. Jedná se ale pouze o estetickou vadu.

Péče o uši

U psů s převislými ušními boltci je vhodné začít od 3. měsíce věku provádět pravidelnou hygienu uší. Je nutné psa zvyknout na to, že mu do uší občas něco kápnete, jinak budete mít v případě zánětu velmi těžkou pozici. Uši také vždy vykafejte po koupání – ať už ve vaně, nebo v létě v potoce. K čištění uší používejte speciální ušní přípravky, které dokáží ušní maz rozpustit. (Postup, jak uši správně čistit, najdete na str. 113.)

Ošetření proti blechám, klíšťatům a jiným vnějším parazitům

I letmý kontakt vašeho psa se zblešenou kočkou nebo jiným psem většího znamená, že vás bude doma bydlet trochu víc. Stejně tak si můžete dovést zblešené štěně. Stačí jediná opomenutá blecha a během několika málo týdnů se jejich potomků v různém stadiu vývoje počítá na tisíce.

Již od příchodu štěněte do vaší domácnosti začněte s bojem proti vnějším parazitům. Do tří měsíců věku štěněte používejte speciální antiparazitární pudr, šampon nebo sprej. U starších štěňat a dospělých psů můžete používat obojek nebo spot-on (kapka mezi lopatky). Kvalitní obojek zajišťuje dlouhodobou ochranu (6–7 měsíců), ale pes má v srsti antiparazitární látky. Spot-on působí zevnitř, zvíře je tedy čisté, účinnost je ovšem kratší, asi 2–3 měsíce.

Výživa

Štěně můžete krmit kupovanými granulemi nebo domácí stravou – maso s přílohou a doplňkem vitaminů a minerálů.

Kombinace granulí a domácí stravy není vhodná, protože štěněti pak chybí vitaminy a minerální látky (jejich obsah je v granulích vypočítán na doporučené dávkování) a bývá překrmováno energií.

Krmení granulemi je pochopitelně jednodušší než domácí vaření, ale nejsou granule jako granule. Šetřit na výživě štěněte v období jeho růstu a vývoje se nevyplácí. První rok života kupujte opravdu kvalitu, na levnější výrobky můžete přejít, až štěně vyrostе v pořádného psa či fenku. Vady vzniklé během růstu z důvodu nevhodné výživy se jen velmi těžko napravují.

Malá a střední plemena potřebují až do ukončení svého růstu, který nastává kolem 1 roku, krmiva s vysokým obsahem energie a bílkovin. U velkých a obřích plemen (nad 35–40 kg v dospělosti) je nutné růst zpomalit, aby měla kostra čas dozrát, tato plemena ukončují svůj růst až v 18–24 měsících.

Na trhu je nesmírné množství granulí, jejichž složení je téměř vždy „vyvinuto v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky a ověřeno v praxi“ – když ale porovnáte obsah živin v jednotlivých značkách, zjistíte, že vědecké poznatky jsou zřejmě hodně vágní, neboť rozdíly jsou ohromné. Pro zjednodušení si pamatujte, že štěňata malých a středních plemen